

Sygn. akt IV U 264/15

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Antoniak

|             |                            |
|-------------|----------------------------|
| Protokolant | st. sekr. sądowy Marta Żuk |
|-------------|----------------------------|

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2015r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania S. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 9 lutego 2015 r. (Nr (...))

w sprawie S. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

**zmienia zaskarżoną decyzję i ustala prawo S. B. do emerytury od dnia 06 lutego 2015 roku.**

Sygn. akt: IV U 264/15 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 9 lutego 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił S. B. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął 25-letni okres składkowy i nieskładkowy. Organ rentowy podniósł, że okres udowodniony ubezpieczenia wynosi 23 lata, 2 miesiące i 11 dni, a do okresu tego nie zaliczono okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, gdyż praca ta miała charakter pomocy, a dorywcza pomoc wyklucza uznanie, że praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Odwołanie od w/w decyzji złożył S. B. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że wbrew twierdzeniom organu rentowego do okresu pracy należy zaliczyć okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16. roku życia. W gospodarstwie tym pracował bardzo ciężko zastępując ojca, który był inwalidą wojennym. Gospodarstwo było niezmechanizowane i wszystkie prace były wykonywane ręczne. Z uwagi na konieczność pracy w gospodarstwie zmienił szkołę średnią na szkołę położoną bliżej miejsca zamieszkania. Ubezpieczony podniósł, że w oświadczeniu złożonym przed organem rentowym użył słowa pomoc, a nie praca w gospodarstwie rolnym, gdyż kierował się tym, że gospodarstwo stanowiło własność rodziców, a on był na ich utrzymaniu (odwołanie k.1 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowieź organu rentowego na odwołanie k.2-3).

### **Sąd ustalił, co następuje:**

Ubezpieczony S. B. w dniu 6 lutego 2015r. ukończył 60-ty rok życia. Uprzednio - w dniu 21 stycznia 2015r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury (wnioski o emeryturę z 21 stycznia 2015r. k.1 akt emerytalnych). Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 23 lata, 2 miesiące i 11 dni, z czego okresy składkowe stanowią 23 lata i 13 dni, a okresy nieskładkowe 1 miesiąc i 28 dni. Ponadto organ rentowy ustalił, że do dnia 1 stycznia 1999r. ubezpieczony osiągnął staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat, 11 miesięcy i 21 dni (świadczenia wykonywania prac w szczególnych warunkach k.16-17 akt emerytalnych).

Z uwagi na brak wymaganego ustawą okresu składkowego i nieskładkowego decyzją z 9 lutego 2015r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury (decyzja z 9 lutego 2015r. k.21 akt emerytalnych).

Ubezpieczony urodził się w dniu (...) w D. gmina M. powiat G.. Rodzice ubezpieczonego S. i E. małż. B. od lat 60-tych XX wieku byli posiadaczami gospodarstwa rolnego położonego na terenie wsi D. o powierzchni 3,79 ha, a następnie stali się jego właścicielami - w trybie ustawy z 26 października 1971r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (zaświadczenie Starostwa Powiatowego w G. z 14 stycznia 2015r. k.11 akt emerytalnych). Ubezpieczony od urodzenia mieszkał z rodzicami na terenie powyższego gospodarstwa (zaświadczenie o zameldowaniu k.10 akt emerytalnych). Po ukończeniu szkoły podstawowej, przez 2 lata - w latach 1970- 1972 ubezpieczony kontynuował naukę w (...) Szkole Budowlanej w ramach Zespołu Szkół Zawodowych Nr (...) w M.. Szkołę tę ukończył w dniu 22 czerwca 1972r. (świadczenie ukończenia (...) Szkoły Zawodowej w M. k.13 akt emerytalnych). Po ukończeniu szkoły zawodowej, w roku szkolnym 1972/1973, 1973/1974 i (...) ubezpieczony uczęszczał do trzyletniego Technikum Budowlanego w R.. Naukę ukończył w dniu 28 kwietnia 1975r. uzyskując tytuł technika urządzeń sanitarnych (świadczenie ukończenia Technikum Zawodowego w R. k.14-15 akt emerytalnych). W okresie nauki w szkole zawodowej w M. ubezpieczony mieszkał w internacie z uwagi na znaczną odległość szkoły od miejsca zamieszkania (około 70 km), a w domu rodzinnym spędzał wakacje. W okresie nauki w technikum ubezpieczony mieszkał z rodzicami na terenie gospodarstwa rolnego. Od ukończenia 16. roku życia - w dniu 6 lutego 1971r. do podjęcia pierwszej pracy zawodowej (od 10 września 1975r.), ubezpieczony łączył naukę w szkole z pracą w gospodarstwie rolnym rodziców, przy czym w okresie nauki w szkole zawodowej w M. dotyczyło to okresów wakacyjnych. Na posiadanych gruntach uprawiane było zboże, ziemniaki, buraki cukrowe oraz na znacznej części arealu - tytoń. W gospodarstwie hodowane były krowy w ilości około 3 sztuk, trzoda chlewna w ilości około 40 sztuk jednocześnie oraz koń wykorzystywany do prac polowych. Odległość ze wsi D. do R., gdzie po szkole zawodowej uczył się dalej ubezpieczony (w technikum) wynosi około 40 km. Zajęcia w szkole rozpoczynały się o godzinie 8 lub 9 i kończyły około godziny 13. Ubezpieczony wychodził z domu przed godziną 7, a wracał około godziny 14-15. Do szkoły dojeżdżał autobusem relacji M.-R., a do M. dojeżdżał rowerem. Niekiedy dojeżdżał do szkoły razem z robotnikami dojeżdżającymi do pracy w R.. Dotarcie do szkoły i ze szkoły do domu zabierało mu po około godzinie czasu w jedną stronę. W rozpatrywanym okresie ojciec ubezpieczonego w ograniczonym zakresie pracował w gospodarstwie rolnym. Był on inwalidą wojennym (był postrzelony w czasie wojny). Ubezpieczony miał o 4 lata starszego brata, który w tym okresie przebywał poza domem - został powołany do wojska i nie powrócił już do domu rodzinnego oraz o 7 lat młodszego brata. W związku z taką sytuacją rodzinną obowiązki związane z pracą w gospodarstwie rolnym spadły w głównej mierze na matkę ubezpieczonego oraz na ubezpieczonego. Do stałych obowiązków ubezpieczonego należała praca przy zwierzętach - wymiana słomy, przygotowywanie karmy, karmienie zwierząt oraz wykonywanie innych aktualnych w danej porze roku czynności np. młócenie zboża cepem. Ubezpieczony brał udział we wszystkich pracach polowych - żniwach, sianokosach, wykopkach oraz w pracach związanych z uprawą tytoniu. Uprawa tytoniu była bardzo czasochłonna. W lutym tytoń był zasiewany, a w maju wysadzany na pole, w lipcu i sierpniu był ręcznie zbierany, a następnie suszony w suszarkach - na drutach i sznurach. Przez całą zimę tytoń był prostowany i składany. Wszystkie opisane etapy pracy przy tytoniu były wykonywane ręcznie. Codzienna praca w gospodarstwie rolnym zajmowała ubezpieczonemu

co najmniej 4 godziny, a w okresach wakacyjnych nawet kilkanaście godzin na dobę (zeznania świadków: M. S. k.15 – nagranie od minuty 20 do 25 i J. P. k.15 – nagranie od minuty 25 do 31 oraz zeznania ubezpieczonego k.15v – nagranie od minuty 32 do 34 i k.14-14v – nagranie od minuty 2 do 18).

### **Sąd zważył, co następuje:**

Odwołanie S. B. podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy ,tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego ,tj. w wymiarze co najmniej 25 lat. Poza sporem pozostawało, że ubezpieczony osiągnął wymagany ustawą wiek oraz spełnił przesłankę co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Ubezpieczony podnosił, że do okresu ubezpieczenia wymaganego do nabycia emerytury należy zaliczyć okres jego pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16. roku życia, tj. od 6 lutego 1971r. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało słuszność twierdzeń ubezpieczonego z tą uwagą, że do okresu wymaganego do nabycia emerytury mogą być zaliczone okresy wakacji – w czasie nauki ubezpieczonego w zasadniczej szkole zawodowej w M. (w roku szkolnym ubezpieczony mieszkał w internacie) - a zatem miesiące lipiec i sierpień 1971r. oraz okres od 22 czerwca 1972r. do 31 sierpnia 1972r., a następnie okres od 1 września 1972r. do 9 września 1975r., w którym ubezpieczony mieszkając na terenie gospodarstwa rolnego uczył się dalej w technikum w R. oraz okres wakacji po ukończeniu nauki w technikum do chwili podjęcia pierwszej pracy zawodowej, co łącznie przekracza 3 lata. W tym czasie ubezpieczony mieszkając z rodzicami stale – codziennie, po zajęciach w szkole wykonywał prace w gospodarstwie rolnym – zarówno te przy obrządki zwierząt, jak i inne doraźniepotrzebne, jak również wszystkie prace polowe. Fakt stałej pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym, w wymiarze co najmniej 4 godziny dziennie potwierdzili w/w świadkowie – długoletni (...). Wątpliwości co do wiarygodności nie budzą również spójne i logiczne zeznania samego ubezpieczonego. Zakres prac w gospodarstwie oraz przedstawiona wyżej sytuacja rodzinna ubezpieczonego sprawiała, że praca ubezpieczonego miała istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania gospodarstwa rolnego, które w rozpatrywanym okresie było niezmechanizowane i wymagało dużego nakładu czasu i sił człowieka. Wobec powyższego zgodnie z art.10 ust.1 pkt 3 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wskazany okres pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym podlega zaliczeniu do okresu wymaganego do nabycia emerytury .

Reasumując uznać należało, że ubezpieczony spełnia przesłankę co najmniej 25-letniego okresu ubezpieczenia. Mając to na uwadze Sąd na podstawie art.477<sup>14</sup>§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że S. B. przysługuje prawo do emerytury od 6 lutego 2015r. ,tj. od chwili ukończenia przez ubezpieczonego 60. roku życia.